

Assessment of degradation of white and grey dune habitats in the Curonian Spit: A case study of Parnidis Dune (Nida environs, Lithuania)

Kuršių nerijos baltųjų ir pilkųjų kopų buveinių degradacijos aspektai: studija apie Parnidžio kopą (Nida, Lietuva)

Article in Zeitschrift für Geomorphologie 60(1):75-87 · March 2016 (in English)

Regina Morkūnaitė (Gamtos tyrimų centras GGI) morkunaite@geo.lt;

Jolanta Radžūnienė (STD Pavilnių ir Verkių regionis parkas)

jolanta.radziuniene@botanika.lt;

Kęstas Navickas (Baltijos aplinkos forumas) kestutis.navickas@bef.lt;

Vilma Gudynienė (Baltijos aplinkos forumas);

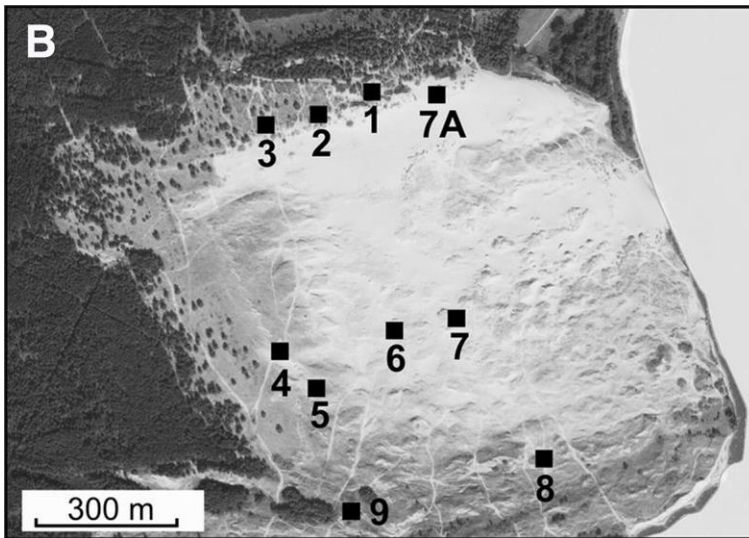
Artūras Bautrėnas (VU Kartografijos centras) arturas.bautrenas@gf.vu.lt

Pateiktas tyrimas yra skirtas įvertinti pakrančių kopų pokyčius pagal antropogeninį krūvį daugiausia lankomaj Kuršių nerijos dalyje. Nustatomos rekreacinių pajėgumų ribos, kurios galėtų būti pagrindu kuriant priemones, kontroliuoti kopų vartotojų srautus. Tyrimas yra sutelktas į degradacijos vertinimo sukūrimą baltosiose ir pilkosiose smėlio kopų buveinėse prie Parnidžio kopos (Nidos gyvenvietės apylinkėse).

Studijoje aprašomos reljefo formos ir defliacijos akumuliacijos procesai, nurodomos eolinių pokyčių paviršiuje priežastys. Kopų būklė arba "sveikumas" (gera, vidutiniška arba bloga) smėlio buveinėse visame Parnidžio kopos (apie 50 m NN) masyve tirta 2011 m remiantis reljefo struktūros ir formų bei smėlio buveinių pozicija kopų augmenijos požiūriu. Iš kopų vartotojų, turinčių įtakos eolinių formų degradacijai, Parnidžio kopos aplinkoje buvo ištirta ir įvertinta kritinė lankytojų talpa - parinktose stebėjimui 10x10 m aikštelėse - 25 vartotojai į 1 m² per 6 valandas dienoje.

Remiantis analizuojamais parametrais (tipiškų rūšių skaičius, geomorfologiniai, fiziniai, litologiniai parametrai, takų plotis) apibūdinimą baltųjų ir pilkųjų smėlio buveinių „sveikumo“ būklė. Sukurti nauji duomenys ir metodai vertinant paminėtų kopų degradacijos laipsnį.

Gauta, kad palankių sąlygų vegetacijai destruktivai kopų buveinėse gali būti pozityvus matas suksecijos procesams, tuo tarpu yra negatyvo geomorfologijos (reljefo formų degradacijos) požiūriu. Rekreacijos poveikis kopoms sustiprinamas rytų-vakarų vėjų, kurie intensyvina eroziją „įgriauždami“ takus skersai Didžiojo kopagūbrio.



Baltųjų ir pilkųjų kopų tyrimo aikštelės